

Lausunto koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta

Sivistyslautakunta 16.06.2026 § 51
352/12.00.00/2026

Valmistelija

sivistysjohtaja Antti Jokikokko, p. 044 740 1301

Opetusministeri pyytää kunnilta lausuntoa muistiolounnoksesta, joka käsittelee koulujen ja oppilaitosten loma-aikojen nykykäytäntöjä sekä esittelee mallin, joka havainnollistaa kesäloman aloittamisen siirtämistä kahdella viikolla nykyistä myöhemmäksi kesäkuulle ja koulutyön aloittamista elokuun puolivälin jälkeen. Lisäksi mallissa on otettu huomioon pidentyvän kevätlukukauden keventäminen uudella, huhtikuun loppuun ajoittuvalla kevätlomalla. Esityslistan oheismateriaalina on ko. muistiolounnos.

Opetusministeri Adlercreutz on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriön virkakuntaa selvittämään, miten koulujen ja oppilaitosten kesälomien siirtäminen olisi toteutettavissa ja millaisia muutostarpeita siirto aiheuttaisi koulutusjärjestelmässä.

Muistiolounnos on laadittu virkatyönä opetus- ja kulttuuriministeriössä. Työn aikana on kuultu Opetushallituksen ja Ylioppilastutkintolautakunnan virkahenkilöitä. Muistiolounnoksessa loma-aikoja ja niiden mahdollisten muutosten vaikutuksia tarkastellaan ensisijaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan sekä koulutusjärjestelmän näkökulmasta. Muistio on tarkoitettu pohjaksi loma-ajoista käytävälle keskustelulle ja niitä koskeville jatkotoimille.

Tavoitteena olisi tukea perheiden hyvinvointia vahvistamalla perheiden mahdollisuuksia viettää yhteistä kesälomaa. Mahdollisella lomien siirrolla tavoiteltaisiin suomalaisen koulutusjärjestelmän työ- ja loma-aikojen yhteensopivuutta muun Euroopan loma-aikojen kanssa. Lisäksi keväälle ajoittuvalla uudella lomajaksolla kevennettäisiin pitkää kevätlukukautta ja tuettaisiin lasten ja nuorten hyvinvointia.

Lausuntopyynnön tarkoituksena on kerätä tietoa vaikutuksista, joita loma-aikojen muutoksilla nähdään olevan, mikäli lomat toteutuisivat muistiossa esitetyn mallin mukaisesti. Lisäksi selvitetään vastaajien näkemyksiä esitetyistä loma-aikojen muutoksista. Lausunto annetaan vastaamalla ministeriön antamiin kysymyksiin.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: lausunnoista ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakoarviointia

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta antaa seuraavan lausunnon koulujen ja oppilaitosten loma-aikoja koskevasta muistiolounnoksesta.

Millaisia vaikutuksia näkisitte aiheutuvan koulutusjärjestelmälle, mikäli perusopetuksen loma-ajat muutettaisiin mallin esittämällä tavalla?

Pidämme nykyisiä koulujen ja oppilaitosten loma-aikakäytänteitä toimivina. Ne huomioivat hyvin oppilaan ja opiskelijan jaksamisen, perheiden yhteisen ajan, ylioppilastutkinnon kokeiden järjestämisen sekä hakeutumisen jatko-opintoihin toiselle asteelle ja korkea-asteelle.

Käsityksemme mukaan esitetyn mallin mukaiset loma-ajat toisivat kaikkiin näihin asioihin merkittävän heikennyksen.

Oppilaan näkökulmasta kevätlukukauden pidentäminen heikentää oppilaiden jaksamista ja siten oppimistuloksia. Nykyinen kevätlukukauden pituus on sopivan pituinen voimavarojen näkökulmasta, mutta pituutta ei ole mielestämme mahdollista jatkaa. Jo nyt osalla oppilaista on havaittavissa selkeää kevätyväsymystä toukokuussa, mikä tekee oppimisesta haastavaa.

Millaisia vaikutuksia näkisitte aiheutuvan muille toimialoille / edustamallanne toimialalle, mikäli perusopetuksen loma-ajat toteutettaisiin mallin esittämällä tavalla?

Esitetyn mallin mukaiset loma-ajat vaikuttavat negatiivisesti toisen asteen ja korkea-asteen hakuaikeihin. Nykyisessä mallissa toisen asteen yhteishaun tulokset tulevat kesäkuussa. Mikäli nuori ei ole saanut jatko-opintopaikkaa, hänellä on hyvin aikaa pohtia tulevaisuuden suunnitelmiaan ja osallistua täydennyskouluihin. Pidämme ensi arvoisen tärkeänä sitä, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon alalla, joka motivoi nuorta ja joka tukee hänen ammattihaaveitansa. Esitetty loma-aikojen malli, ei tue tätä päämäärää. Esitetty malli tuo myös haasteita korkea-asteen valintoihin, kun valintojen aikataulu myöhästyy.

Koulujen loma-aikojen muutoksella olisi myös vaikutusta koulukuljetusten, kouluruokailujen sekä kiinteistöjen ylläpidon aikatauluihin. Tällä hetkellä pitkä koulujen kesäloma mahdollistaa erinomaisesti koulurakennusten perusteellisen vuosisiivouksen ja kesällä toteutettavat pienet kunnossapitoremontit. Lyhyemmän kesäloman aikana esimerkiksi pienten remonttien toteuttaminen voi tulla mahdottomaksi ja remontit siirtyvät koulujen työajalle, millä on negatiivista vaikutusta koulujen toimintaan.

Mitä muita yhteiskunnallisia vaikutuksia koulujen kesälomien siirtämisellä voisi näkemyksenne mukaan olla?

Oppilaiden loma-aikojen ja huoltajien loma-aikojen yhteensovittaminen on haaste tällä hetkellä. Näkemyksemme mukaan esitetty muutos ei tuo tähän haasteeseen mitään ratkaisua. Perusongelma on siinä, että oppilaalla on lomapäiviä huomattavasti enemmän, kuin töissä käyvällä huoltajalla. Toisaalta huoltajan kesälomat voivat ajoittua ajankohtaan, jolloin koulutyö on käynnissä niin esitetyssä, kuin nykyisessä mallissa (toukokuu tai syyskuu).

Mikäli koulun kesäloman aloitusta siirretään, pidämme lapsen ja nuoren jaksamisen näkökulmasta välttämättömänä sitä, että huhtikuulle tulee esityksen mukainen loma. Kyseinen loma on vaikeasti sijoitettavissa huoltajien loma-aikatauluihin, koska sitä on edeltänyt koululaisen talviloma ja huhtikuulla on yleensä myös pääsiäinen. Pahimmillaan ehdotuksen kaltaiset loma-ajat vähentäisivät perheen yhteistä loma-aikaa.

Osa perheistä sijoittaa tarkoituksella perheen yhteiset lomamatkat (niin kotimaassa, kuin ulkomaille) muualle, kuin koulujen loma-aikoihin. Käsityksemme mukaan tämä johtuu siitä, että matkustuskustannukset ovat halvemmat koulujen loma-aikojen ulkopuolella. Esimerkiksi huhtikuu ja toukokuun alku ovat tällä hetkellä varsin suosittua aikaa lähteä ulkomaille. Käsityksemme mukaan tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että tällöin ulkomaanmatkat ovat halvimmillaan. Jos ko. ajankohdalle tulee koulun loma-aika, niin perheet etsivät uuden halvan ajankohdan perheiden

yhteisille lomille. Näin ollen loma-aikojen muutos ei tuo ratkaisua tähän tilanteeseen.

Koulujen loma-aikojen siirtämistä on perusteltu sillä, että tällöin matkailuelinkeino saa koululaisista työvoimaa. Kiinnitämme kuitenkin huomiota siihen, että koululaisia työskentelee kesätöissä, myös muilla aloilla kuin matkailussa. Näillä aloilla kesätyöpaikat ovat sidoksissa vuodenaikoihin, ei koulujen loma-aikoihin. Koululaisia työskentelee mm. ulkoalueiden hoidossa (esim. nurmikon leikkaaminen) ja maa- ja metsätaloudessa (esim. metsän istutukset). Nämä kesätyöt jäisivät tekemättä koululaisilta, jos kesäloman alkua myöhästytetään.

Mikä on kantanne esitettyyn loma-aikamalliin?

Siilinjärven kunta suhtautuu kriittisesti esitettyyn loma-aikamalliin. Koulujen ja oppilaitosten loma-ajat tulee määritellä ennen kaikkea niin, että ne palvelevat lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia. Esitetty loma-aikamalli ei tätä palvele, vaan se on tehty ennen kaikkea tukemaan matkailuelinkeinoa.

Miten suhtaudutte malliin, jossa koulutyö päättyisi kesäkuussa viikolla 24 viimeisenä arkipäivänä, helatorstain yhteyteen lisättäisiin yksi vapaapäivä ja koulutyö alkaisi elokuussa aikaisintaan viikolla 35 ensimmäisenä arkipäivänä, eli huhtikuun loppuun ei otettaisi viikon mittaista lomaa?

Käsityksemme mukaan malli on vielä heikompi, kuin toinen esitetty malli.

Muut mahdolliset huomiot muistiosta

Mikäli koulutuksenjärjestäjä pitää tärkeänä sitä, että koulu alkaa elokuussa mahdollisimman myöhään, niin tämä onnistuu nykyisenkin lainsäädännön puitteissa koulutuksenjärjestäjän päätöksellä. Esimerkiksi lukuvuonna 2026–27 koulutyö voitaisiin aloittaa vasta 17.8., mikäli joululoman pituus olisi yhdeksän päivää ja lisäksi olisi viikon syysloma ja talviloma. Käsityksemme mukaan aika harva koulutuksen järjestäjä toimii näin, koska oppilaan kesäloman ajoittamista elokuulle ei nähdä lapsen etua palvelevana ratkaisuna.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin